CYFARFOD COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU A GYNHALIWYD AM 10:00 AM AR 13 RHAGFYR 2023 YN NHŶ HASTINGS A THRWY MS TEAMS

Yn bresennol: Mrs Bev Smith (Cadeirydd) trwy Teams; Mrs Dianne Bevan; Mr Frank Cuthbert; Mr Michael Imperato; Ms Ginger Wiegand.

Swyddogion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (CFfDLC) a oedd yn bresennol: Mrs Shereen Williams (Prif Weithredwr); Mr Tom Jenkins (Pennaeth Polisi a Rhaglenni); Mr Dave Carr (Rheolwr Cyllid); Mr Huw Blacker (Rheolwr Arolygon); Mr Christian Lovatt (Swyddog Cymorth Tîm).

Ymddiheuriadau: Roger Ashton-Winter (Uwch Reolwr Prosiect)

Amser Dechrau: 10:36
Amser Gorffen: 13:11

1. Datganiadau Buddiannau

1.1. Ni wnaed unrhyw Ddatganiadau Buddiannau.

2. Gwybodaeth gan y Cadeirydd

2.1. **Gwahoddodd** y Cadeirydd y Comisiynwyr a'r Prif Weithredwr i roi diweddariad ar y cyfarfod rhyng-Gomisiwn a gynhaliwyd yng Nghaeredin.

2.2. **Rhoddodd** y Cadeirydd **wybod** i'r Comisiwn y gofynnwyd iddi gadeirio digwyddiad ar gyfer y Gweinidog Rebecca Evans ar 31 Ionawr 2024 ac y bydd y Dirprwy Gadeirydd yn cadeirio cyfarfod y Comisiwn ym mis Ionawr.

3. Cofnodion cyfarfod y Comisiwn a gynhaliwyd ar 25 Hydref 2023

3.1. **Penderfynwyd** cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Hydref 2023 yn gofnod cywir o'r materion a ystyriwyd yn amodol ar fân ddiwygiadau.

4. Materion yn Codi

4.1. **Penderfynwyd** derbyn yr Adroddiad gan nodi unrhyw faterion i'w trafod yn ddiweddarach yn y cyfarfod, a rhoddwyd diweddariad ar gynnydd y materion canlynol:

4.2. **(Mater 1)** Ni chafodd y Comisiwn unrhyw geisiadau Rhyddid Gwybodaeth rhwng 18 Hydref 2023 a 6 Rhagfyr 2023.

4.3. **(Mater 2) Nodwyd** bod y Comisiwn yn cynnal Arolygon Cymunedol ar hyn o bryd ar gyfer Bro Morgannwg, Caerffili, Ceredigion, Abertawe, a Sir Benfro. Mae rhagor o fanylion wedi'u cynnwys mewn eitem agenda ar wahân.

4.4. **(Mater 3) Nodwyd** bod PBU wedi cynnal ymarfer graddio ar gydnabyddiaeth ariannol Comisiynwyr a'i fod yn aros am gael ei gymeradwyo gan y Gweinidog. Mae trafodaethau'n parhau rhwng Llywodraeth Cymru (LlC) a Phanel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW) ynglŷn â recriwtio Comisiynwyr ac mae LlC yn gyfrifol am ddatblygu cynllun/amserlen penodi i sicrhau, wrth i'r Comisiwn bontio i Gomisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru (CDFfC), bod Comisiynwyr ar gael i barhau â'r gwaith arolygu parhaus a chynnal yr Arolygiad Seneddol. Mae swydd-ddisgrifiadau ar gyfer rolau staff yn cael eu llunio ar hyn o bryd.

4.5. **(Mater 4) Nodwyd** y bu cyfathrebu parhaus rhwng y Comisiwn a swyddogion LlC ynglŷn â darparu llety, yn canolbwyntio'n bennaf ar TGCh a gosodiad y lle. Ar 6 Rhagfyr, rhoddodd Uwch Reolwyr gadarnhad i LlC eu bod yn fodlon ar y lluniadau wedi'u diweddaru (sydd wedi'u cynnwys yn y papur hwn). Mae hyn bellach wedi sbarduno proses fewnol LlC i gyflwyno'r lluniad i'w chadwyn gyflenwi i gadarnhau costau.

4.6. **(Mater 5) Nodwyd** bod cyfarfod ORS wedi cael ei gynnal cyn i'r cyfarfod ddechrau.

4.7. **(Mater 6) Nodwyd** yn dilyn cyfweliadau â 5 ymgeisydd a gynhaliwyd ar 9 Tachwedd 2023, bod y Comisiwn wedi penodi 2 aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC) a fydd yn dechrau ar 1 Ionawr 2024. Gwahoddwyd y ddau aelod i arsylwi cyfarfod mis Ionawr 2024.

5. Y Rhaglen Bontio (i'w thrafod)

5.1. **Rhoddodd** y Prif Weithredwr **wybodaeth** i'r Comisiwn am y Rhaglen Bontio.

5.2. Mae'r Rhaglen wedi bod yn canolbwyntio ar gyllid yn y dyfodol, a threfniadau Comisiynwyr a staff.

5.3. Bydd mwy o bwyslais ar y gwaith hwn yn ystod chwarter cyntaf 2024 oherwydd bydd y Pwyllgorau'n cyhoeddi eu hadroddiadau a bydd gan y Comisiwn syniad gwell o effaith eu hargymhellion ar y 2 Fil.

6. Y Flaenraglen Waith

6.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad ar y Flaenraglen Waith dyddiedig 6 Rhagfyr 2023 gan y Prif Weithredwr.

6.2. **Rhoddodd** y Prif Weithredwr **wybodaeth** i'r Comisiwn am y datblygiadau parhaus mewn perthynas â'r bwriad i ehangu swyddogaethau'r Comisiwn.

7. Adroddiad ar Gyllideb 2023-24

7.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Monitro'r Gyllideb dyddiedig 13 Rhagfyr 2023 gan y Rheolwr Cyllid.

7.2. Nododd y Comisiwn y newidiadau i gategorïau'r gyllideb yn dilyn trosglwyddiadau i fynd i'r afael â gorwariant amcangyfrifedig.

7.3. **Nodwyd** y tanwariant cyffredinol hyd at ddiwedd mis Tachwedd 2023 ac adroddwyd y disgwylir i'r gwariant ar gyfer gweddill y flwyddyn aros o fewn cyllideb y Comisiwn ar gyfer 2023-24.

8. Rheoli Risg – Cofrestr Risg

8.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Rheoli Risg dyddiedig 13 Rhagfyr 2023 gan y Rheolwr Cyllid.

8.2. **Nodwyd** y gallai'r Flaenraglen Waith gael ei hailddrafftio i'r Gofrestr Risg wrth symud ymlaen a'i hychwanegu at yr agenda i'w hystyried yn holl gyfarfodydd y Comisiwn yn y dyfodol.

8.3. **Gweithredu:** Ailddrafftio'r Flaenraglen Waith.

9. Adroddiad Cynnydd Arolygon

9.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Cynnydd Arolygon dyddiedig 5 Rhagfyr 2023 gan y Pennaeth Polisi a Rhaglenni.

9.2. **Nodwyd** bod 5 arolwg cymunedol yn cael eu cynnal ar hyn o bryd, sydd i gyd ar gamau gwahanol.

9.3. **Nododd** y Comisiwn yr adroddiad yn ogystal ag unrhyw newidiadau i'r amserlen ac unrhyw wersi a ddysgwyd ar gyfer y cofnod gwersi a ddysgwyd.

10. Papurau Opsiynau Bro Morgannwg

10.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Bapurau Opsiynau Terfynol Bro Morgannwg dyddiedig 5 Rhagfyr 2023.

10.2. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol y Barri. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 2 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.3. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Penarth a Sili a Larnog. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 2 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.4. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Llanilltud Fawr a Llan-faes. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.5. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol y Bont-faen gyda Llanfleiddan, Pen-llin a Llanfair. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 4 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.6. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Llan-faes a Llandŵ. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 3 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.7. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Dinas Powys, Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd a Llandochau. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.8. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Ewenni a Saint-y-brid. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.9. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Llancarfan a’r Rhws. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 2 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.10. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Pendeulwyn a Llanddunwyd. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.11. Rhoddwyd ystyriaeth i’r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Llanbedr-y-fro a Sain Siorys. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o’r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.12. Rhoddwyd ystyriaeth i'r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Sain Nicolas a Thresimwn a Gwenfô. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 3 o'r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.13. Rhoddwyd ystyriaeth i'r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Sain Dunwyd a'r Wig. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o'r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.14. Rhoddwyd ystyriaeth i'r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Tregolwyn a Llan-gan. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o'r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.15. Rhoddwyd ystyriaeth i'r opsiynau ar gyfer Arolwg Cymunedol Tregolwyn a Llan-gan. Dewisodd y Comisiwn Opsiwn 1 o'r cynigion drafft (cyfeiriwch at dempledi Safon Benderfynu i gael rhagor o wybodaeth).

10.16. Nodwyd bod y Comisiynwyr wedi diolch i'r Rheolwr Arolygon am ei waith ar Arolwg Cymunedol Bro Morgannwg.

11. Calendr Digwyddiadau

11.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Calendr Digwyddiadau.

12. Unrhyw Fater Arall Perthnasol

12.1. Ni nodwyd unrhyw fater arall perthnasol.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: 31 Ionawr 2024